

1949-03-12

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Johanne Christine Larsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Det vides ikke, hvem Agnes, Peter, Edel, Ena og Lehmanns var.

Afsendersted:

Hareskov

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Bynavnet er skrevet på kuvertens bagside

Modtagersted:

Lindøgaard pr. Dræby St.

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens forside

Omtalte personer:

Ena -

Harriet Afzelius

Axel Beck

Henrik Bichel

Peter Bichel

Otto Fischer

Johannes Hohlenberg

Alhed Larsen

Marie Larsen

Axel Müller

Peter Rohde

Thorkild Roose

Ellen Sawyer

Janna Schou

Christine Swane

Fritz Syberg

Arkivplacering:

Kerteminde Egns- og Byhistoriske

Arkiv, BB0796

Trykt udgave:

nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Harriet Afzelius har fået en søn med en psykiater.

Astrid/Dis Warberg lider af kløe.

Christine Swane/Uglen og Marie/Rie Larsen skændes altid.

Agnes har inviteret Astrid hjem. Hun og Peter bor smukt, og de lever sundt. De er kommunister, og Astrid er uenig med dem om meget.

Henrik Bichel har været på besøg. Det samme har Dr. Beck, og de talte om skuespil med ham.

Rohde har anmeldt Hohlenburg i Information.

TRANSSKRIFTION

[Håndskrevet med kuglepen på kuvertens forside:]

4-6-03.

[Håndskrevet med blæk:]

Fru Johanne Warberg Larsen

Lindøgaard

Dræby

Fyen.

[Håndskrevet på kuvertens bagside:]

A. Warberg Müller

Hareskov.

[Håndskrevet i brevet:]

1.)

Bjørnsholm, Ll. Værløse, 12/3-49.

Kæreste lille Junge!

Tak for dit sidste, goe Brev – bare du ikke har gået og ventet på Brev, da jeg skrev til Elles Fødselsdag, bad jeg hende ringe og fortælle dig, at jeg [et overstreget bogstav] rejste her op og at jeg skrev, når jeg kunde men som så kom jeg i Tanker om jeres uhørlige Telefon – og at Klokken el. Flytningen ["el. Flytningen" indsat over liljen] måske ikke endnu er installeret og så kan du jo ikke vide, hvorfor du intet hører - for hjemme har jeg da i Nødsfald Skrivemaskinen – men her er jeg altså, og som du ser kan jeg nu helt godt styre Pennen igen, selv om jeg er langt fra min tidligere Hastighed. - Jeg har nu lige læst dit Brev (som jeg fik 2' Marts). Harriets lille Pige er en Dreng, det har ikke været mig muligt at få at vide, hvor hun er, men hun har da Drengen hos sig, og så må hun vel søge Stilling igen, hun var vist en Slags Sekretær på Kommunehospitalet, det var vel dér, hun traf Bæstet – nå ja – det er jo en Sygdom at være Psykopat – og de siger forresten, at han er en meget lystig – Psykiater +) ("+" indsat over linien) (som det jo nu hedder) – og meget elsket af sine Patienter!

Så skriver du om Kløen – den er om Natten sommetider ved at gøre mig desperat – Dr. siger, at der er intet at gøre, men man eksperimenterer - ! De prøver med Hormontabletter – måske – siger de – skyldes Kløen, at man når man ældes ikke mere kan producere Stoffer, hvis Mangel så frembringer Kløe, men er ikke nået videre end til Experimentet; Lidelsen skal være meget udbredt. Det kommer ikke af Frugten – Edels og Enas Tilfælde er sikkert Nældefeber – Be tålte heller ikke Æbler – eller Svedsker, så fik hun også Nældefeber - - Ja, hvor der er meget endnu for Lægerne at opdage, mange mærkelige indre Sammenhænge. Hvor er det altid morsomt at høre om Jeres Fastelavnsryttere – tænk, at den Skik bliver ved at holde sig! og hvilken Svir for Lise – jeg forstår så godt, at du var ked af, at hun blev misforstået; jeg var så glad ved at du fortalte mig så meget om alting hos Jer, man vil jo så gerne kunne følge med i Tankerne. Hvor sødt af Rie at sende dig de goe Ting; men tror du dog, at hun lider så meget under, at Uglen hakker (det gør Uglen vist altid) - de har jo altid levet i en Atmosfære af Småskænderi, så mon det ikke er deres naturlige Element? os andre vilde det jo ihjelslå!

2/

Hvor bliver der dog en Masse, man ikke får fortalt, når man laver sådan et Ophold mellem Brevene, som jeg har gjort her – jeg må hellere begynde med det seneste.

Jeg kom hertil i Mandags d. 7 Marts (Far!) i dag er det Lørdag, og jeg rejser i Morgen, Søndag, da jeg ikke nænner at svinge lille Marie, vi er for længst bedt til hendes Fødselsdagsgilde i morgen, og der bliver viftet med at "Sognefogdens" kommer - til de andre Gæster; men jeg må i Aar svinge med Sange og Prologer, som jeg ellers plejer at lave, dertil manglede i Aar den fornødne Kraft og selv om det går langt bedre nu, så har jeg ikke kunnet lave det heroppe. Det var Agnes, der fandt på det, da hun ringede engang i sidste Uge og hørte, at jeg stadig var så sløj, så spurgte hun om jeg ikke vilde op til dem og være en Tid for at komme mig; intet bedre kunde ske – allerede den 3die Dag forsvandt den dødelige Træthed - og du ser, at jeg nu næsten kan skrive normalt. Her er ganske vidunderligt på alle Måder, søde, hjertensgode Mennesker, et meget smukt Hjem, hvert eneste Rum er en Skønhedsåbenbaring, man føler, at hver eneste lille Ting er nøje gennemtænkt, her er mange gamle Ting, men også meget nyt, der er ligeså smukt; det er en hel Nydelse at gå rundt og se på alting og stadig opdage noget, man ikke før havde set. De er jo begge Komm[unister] men af den fredelige Slags, som man kan tale med – og vi er ofte inde på det kildne Emne. Ofte siger Agnes: "Ja, hvis dét er sandt, hvad du dér siger, så

er jeg ikke Kommunist. Og til Peter kan jeg ustraffet sige: "hvorfor er det så frygteligt, at vi kalder meget af Jeres for Løgn, når I bestandig hævder, at alt vores er Løgn?"

En Dag havde vi besøg af Henrik Bichel, læge i Farum; det blev jo til snak om mine Søstre, dem han kendte, og tænk, så sagde han: "Ja, Elle er jo meget borgerlig!" Jeg fortalte om Elles lystige Liv og Levned om Vagabondtrangen fra Ungdommen osv – nej, han kendte hende godt, hun var borgerlig; og han er ikke Kommunist – kom tværtimod med de værste Udfald imod de "forbandede Komm.", Agnes tav smilende.

Noget efter sagde Henrik til mig: "Ja, hvordan var det – var du ikke lidt halvforlovet med min Far?" "Ok nej, jeg var mere end hélforlovet". Men hvad synes du dog om det Stempel på Elle, som er kommen så meget i Rynkeby. Men måske tillægger han Ordet en anden Betydning, for mig betyder det "spids borgerlig", og det er Elle da ikke.

3) Da jeg kom derop i Mandags, fulgte Axel med og var her til en af de snart mange hyggelige og muntre Frokoster vi har haft heroppe.

En Aften inviterede de Dr. Becks herop – vi fik fint Smørrebrød, Snaps, Øl, Kaffe. Stemningen blev ophøjet – det var morsomt at se Dr.s i et helt andet Milieu – her var han mere løssluppen, fortalte en Masse om sine Skuespil – og vi drøftede Skuespilkunst – og Maleri – og sociale Forhold – alle morede vi os aldeles storslået – og det trak ud til de små Timer. Jeg har da fortalt, at Naborsak forrige Mandag inviterede Axel og mig ind at se "Freden" (af ham) og Selskabsrejsen af Leck Fischer. Axel havde ikke Lyst, da han gik med lidt Maveforkølelse, vilde ikke risikere at måtte rende på WC derinde – og så tog vi Janna med i Stedet – kørte om efter hende og afleverede hende dér igen. "Freden" var et meget betagende Stykke – det fik dårlig Kritik, men blev en stor Publikumssuccés, der stadig trækker fulde Huse – vist 5 Gange om Ugen – Dr. får Procenter – c. 200 – 300 hvergang! I "Selskabsrejsen" blev jeg så betaget af Rooses Spil som "Døden", at jeg næste Dag skrev til ham og fik det sødeste og meget taknemmelige Svar! Jeg viste Naborsak det, da de var her den Aften, han kunde godt forstå, jeg var meget stolt.

Nå, så er der i Information en alenlang Anmeldelse af Rohde, af Hohlenburgs Essay-Samling: "Den trange Port", Peter forærede mig Bogen, da jeg ikke vilde have Honorar, og jeg sagde til ham, at den Bog havde han absolut ingen Forudsætning for at kunne anmelde – jeg tror virkelig, at den Bemærkning har fået ham til at gøre sig mere Umage – ganske vist var der Uforskammetheder og til Slut var han direkte giftig, men der var dog saglige Perioder med hist og her virkelig Anerkendelse. Jeg har lige haft en lille Brevvexling med Hohlenberg, der var meget

interessant, men det bliver for vidtløftig at komme ind på, desuden kan min Arm ikke mere.

Ikke mindst storartet har det været, at jeg heroppe har levet helt vegetarisk, og med megen Råkost. The er Lindethe med Citron i, og hver Formiddag får vi et Krus udpresset rå Saft af Rødbede, Kartoffel, Æble, eller af Appelsin og Citron. Agnes og jeg holder os helt til denne Kost – som føles livsalig – men den tykke, muntre Peter får hver Dag et Tilskud af "rigtig" Pålægsmad, undertiden Kød. Agnes er på alle Områder knippel dygtig og meget flittig. Jeg har gjort mit Værelse i Stand – ellers intet, en dejlig Drivertid.

Jeg tør ikke ta et Ark til, man må være mådeholden med de nye Kræfter.

Tusinde Hilsner fra din Dis

[Skrevet langs venstre margen på forsiden på ark 1:]

+) måske kan man blive Psykopat af at være Psykiater – hvem ved!

[Skrevet langs venstre kant på sidste ark:]

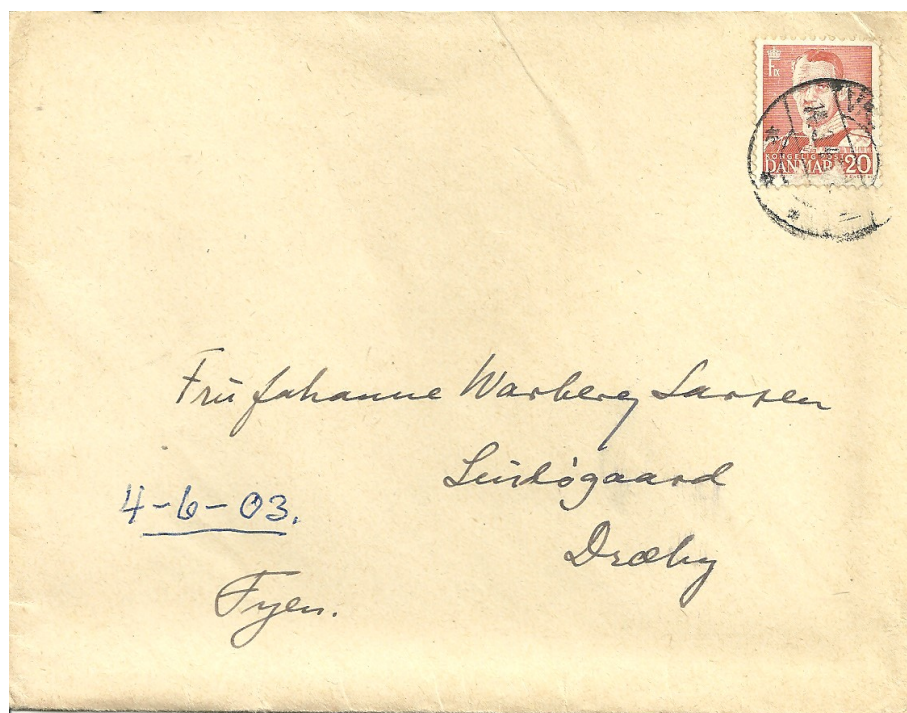
Ps. Det har været en gansk e dejlig Tid heroppe, men nu glæder jeg mig til at komme hjem til Axel. Han har telefoneret hver Dag – igår var han til Middag hos Lehmanns.

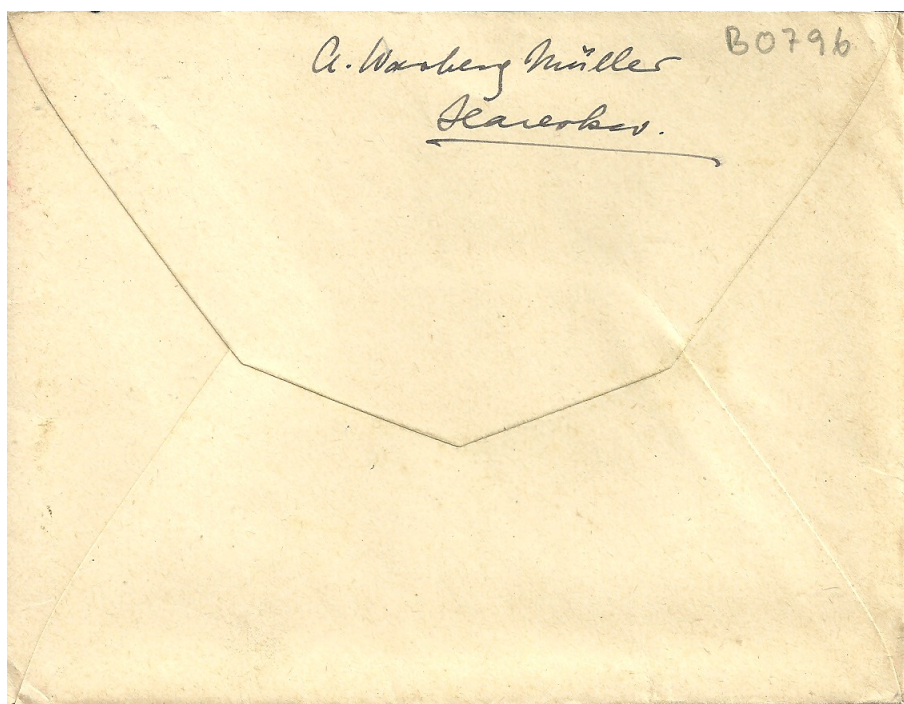
[Skrevet langs venstre margen på bagsiden af ark 2, s. 4:]

ps. Peter og Agnes boede for et Par Aar siden i Kerteminde i Ferien. De spadserede til Munkebo – hilste på Maleren ved Kroen – gik over Drigstrup hjem, så Sybergs Grav.

[Skrevet langs venstre kant på bagsiden af ark 1, s. 2:]

ps. fortsat. Et andet Aar var de i Sallinge, så Hillerlev Kirke etc. Ifjor var Peter på Færøerne – fortæller morsomt om alt deroppe. De har rejst meget – Paris – Sydfrankrig – Schweiz – Tyskland – sjove Mennesker.

1.

Bjørnsholm, St. Vardø, 12/3-49.

Kære lille Jente!

Tak for dit sidste, gode Brev - bare du ikke har
gæst og glemt på Brev, da jeg skrev til alle
Fødselsdag, had jeg kunde ringe og fortælle dig,
at jeg er rejste her op, og at jeg skrev, når jeg kunde
- men ~~nu~~ så kom jeg i Tanker om færes ihærdige
Telefon - og at ~~klækken~~ ^{el. flykningen} måske ikke endnu
er installeret og så kan du jo ikke vide, hvor
for du ikke hører - for hjemme har jeg da
i Nordsjællands Skrivemaskinen - men her er jeg
altså, og som du ser kan jeg nu helt godt
skrive Pennen igen, selv om jeg er langtfra
min tidligere Skatlighed. - Jeg har nu lige
læst dit Brev (som jeg fik 2 Maaned). Klavert's
lille Pige er en Dreng, det har ikke været mig
mødeligt at få at vide, hvad hun er, men hun har
da dog en har sig, og så må hun vel søge Skole
igen, hun var vist en Slags Skole på Kommunens
hospitale, det var vel det, hun har været
- nå ja - det er jo en Sygdom at være Psykiater -
og de siger forresten, at han er en meget
lyskig - Psykiater (som det jo vist kaldes) - og
meget elsket af sine Patienter!

+) måske kan man ikke Psykiater af være
Psykiater - hvem ved!

B0796

Læ skinner du om Kilden - den er om Natten
 somme tider med at gøre mig desperat - Dr. siger,
 at der er intet at gøre, men man et perimentere
 - ! De prøver med Harmon blækket, måske -
 rigede - skydes Kilden, at man når man ellers
 ikke mere kan prædisere Skaffer, hvis Mangel
 så frembringer Kilde - men er ikke nået videre
 end til Et perimentet; Lidsen skal være
 meget indbragt. Det kommer ikke af Friglen -
 Edels og Enas Tilfælde er sikkert Maledesher
 - De tørke heller ikke Oaler - eller Smedesher, så
 fik him agti Maledesher - - ja, knas er der
 meget endnu for Lagerne at oplage, mange
 and helige indre Sammen heluge.

Skar det altid morsomt at høre om
Jens. Farvelandsryttere - tak, at den Brik
blives med at hælde sig! og hvilken Pris for
Lise - jeg tænker så godt, du var ked af,
at hun blev misforstået; jeg var så glad
ved at du fortalte mig så meget om alting
hos Jes, man vil jo så gerne kunne følge
med i Tankerne. Skar godt af Ric at sende
dig de gae Ting; men tro du dog, at hun
lides så meget under, at hulen hakkes (det
gås huler vist altid) - de har jo altid været
i en Atmosfære af Småskanderi, så mon
det ikke er deres naturlige Element? og
andre ville det jo i sig selv!

201
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524

2

Ikke bliver der dog en Masse, man ikke
får fordeelt, når man læner så længe et Ophold
med dem Brevene, som jeg har gjort det — jeg
ville hellere begynde med det seneste.

Jeg kom her til i Mandags d. 7. Marts (Fas!)
i dag er det Lørdag, og jeg rejser i Morgen,
Søndag, da jeg ikke kommer at svigte lille
Marie, vi er forlængst bedt til hendes Føde-
selsdagsgilde i Morgen, og der bliver
virket med at „Sognefogdens kommer“ — til
de andre Fødsler; men jeg må i Aar svigte
med Pange og Prolager, som jeg ellers plejer
at læne, des til manglede i Aar den for-
nødne Kraft og selv om det går langt bedre
nu, så har jeg ikke kunnet læne det heroppe.

Det var Agnes, der fandt på det, da hun
nåede engang i sidste Uge og hørte, at
jeg stadig var så syg, så spurgte hun, om jeg
ikke ville af til dem og nå en Tid for
at komme mig, hvilket bedre kunde ske
allerede den 3. die Dag forvandt den
lidelige Træthed — og du ser, at jeg nu nok kan
skrive normalt. Her er ganske vid-
underligt på alle Måder, søde, hyggelige
Mennesker, et meget smukt Hjem — her
er en Skønhedsopleveling,
man føler, at hver eneste lille Ting er nøje
gennemtanke, her er mange gamle Ting,

B0796

men også meget højt, det er ligeså smukt. Det er
en hel bydel at gå rundt og se på alting
af Ostadig af lave noget, man ikke får hænde
set. Det er jo begge Komu., men af den fredelige
Slags, som man kan tale med - og vi er ofte
vilde på det kedue Emne. Ofte siger Agnes:
"Ja, hvis det er sandt, hvad du der siger, så
er jeg ikke Kommunist. Og til Peter kan jeg
i skæffet sige: "hvorfors er det så frygteligt,
at vi bæder meget af jeres far Løgn, når I
her Tandig hænder, at alle vores er Løgn?"

En Dag havde vi Besøg af Henrik Bichel.
Løge i Farum; det blev jo til Snak om mine
Poste, dem han kendte, og tænkt, så sagde
han: "Ja, alle er jo meget bagerlig." Jeg fortæller
om Elles lytlige Liv og Leved om
Vagabondtrangen fra Ungdommen osv -
nej, han kendte hende godt, hun var bager-
lig; og han er ikke Kommunist - born brød
i Mad med de usete Udfald i Mad de
"forbandede Komu." Agnes var smilende.
Nogle efter sagde Henrik til mig: "Ja, hvordan
er det - var du ikke lidt halv forlovet med
min Far?" "O nej, jeg var mer end hel forlovet."
Men hvad synes du dog om det Skæmpel på
Elle, som er kommen så meget i Rykby.
Men måske tillægges han Ordet en anden
Betydning, for mig betyder det "spidsbongelig",
og det er alle da ikke.

10. Peter og Agnes havde for et Par Aar siden i København
 et Par Børn - et lille Pigebarn og et lille Drengbarn.

3 / Da jeg kom herop i Mandags, juleaften, blev der
og var her til en af de svært mange, hyggelige
og muntre Frakasser vi har haft heroppe.

En Aften inviterede de Dr. Beschs Leap —
vi fik fint Smørbrød, Snaps, Gl. Kaffe.
Stemningen blev afslappet — det var morsomt at
se Dr. i et helt andet miljø — her var han
mere læsløst, fortalte en Masse om sine
Skuespil — og vi drøftede Skuespilkunst — og
Maleri — og sociale Forhold — alle morede sig
aldeles storartet, og det brød ind til de små
Tines. Jeg har da fortalt, at Nakensak færrige
Mandag inviterede Axel og mig ind at se „Frelsen“
(af ham) og Selskabsregnen af Lech Fischer. Axel
kunde ikke Lyse, da han gik med lidt Mene-
forbillede, vedde ikke risikere at måtte rende
på tvæ derinde — og så tog vi fælles med i
Skedet — brakte om efter hende og afleverede
hende der igen. „Frelsen“ var et meget betagende
Stykke — det fik dårlig Kritik, men blev en stor
Pibler-taknemmelighed, der stadig brænder fæde
Huset — vist 5 Gange om Ugen — Dr. får Procenter
— c. 200-300 Kr. gang! „Selskabsregnen“ blev jeg
så betaget af Rooses Spil som „Døden“, at jeg
måske Dag skrev til ham og — fik det
sidste og meget taknemmelige Svare! Jeg
viste Nakensak det, da de var her den Aften,
han kunde godt forstå, at jeg var meget stolt.

B0796

Dr. Schlegel's meddelte en ganske ny bog af Peter Schlegel, som han havde læst. Den var meget interessant og gav meget at tænke paa. Den var ogsaa meget smuk og havde meget af det gamle i sig.

12, 23 kom der i Infarmation en aleneang Anmeldelse af Rahde, af Hahlenbergs Essays-Samling: "Den franske Præst, Peter forvandlede mig Boger, da jeg ikke vidste hans Honorar, og jeg sagde til ham, at den Bog havde han altsaa ingen Forudsætning for at kunne anmelde — jeg tror virkelig, at den Bemærkning har følt ham til at give mig mere Image — ganske vist var der hverskain-metoder og til Slut var han direkte giftig, men der var dog saglige Perioder med højt og her virkelig Anseendelse. Jeg har lige købt en lille Brevverling med Hahlenberg, der var meget interessant, men det bliver for vidtløftig at komme ind på, da den kan min Arne ikke mere.

Ikke mindst stræket har det været, at jeg heroppe har levet helt vegetarisk — og med megen Raskhed. The er Lundeled med Cihon, og hver Farniddey får vi et Kuis indpresset rødt Saft af Riddede, Haffel, Abbe, eller af Appelsin og Cihon. Agnes og jeg holder os helt til denne Kost — som føles lisselig — men den lykkes, minde Peter får hver Dag et Tilskud af „rigtig“ Pølsemad, underholden Tid. Agnes er fri alle Omændes knippel lyg lig og meget flittig. Jeg har, som mit Værelse i Stand — ellers ikke, en daglig Drinehid.

Jeg tør ikke ta et Ark til, man må være omdeholden med de nye Kæfter.

Tusinde Hilsener fra din

Dio